

Félévre . 600 720 L.
Félévre . 300 360 L.
Havonta 50 60 L.

Külföldre a helybelli
áraknak kétszerese

Egyes szám ára kül-
földön: 1500 osztr.
korona, 1 szokol, 2
dinár. Egyes szám
ára Bukarestben és
a helybelli pálya-
udvaron 3 L. 50 b.

NAGYVÁRADIAI NAPILÓ

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

FŐSZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ ♦ FELELŐSZERKESZTŐ: HILF LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSÉG:
Str. Rimanóczy-u. 4.

KIADÓHIVATAL:
Boulevardul Regele
Ferdinánd 18. szám.

Telefon-számaink:
Szerkesztőség 21.
Kiadóhivatal és
nyomda . . . 16-52

Fiókkiadóhivatal:
Központi Ujságiroda
Telefon szám 10-74.

A magyarság tragédiája.

Nagyvárad magyarsága újabb megpróbáltatás előtt áll. Az iskolák egymásutáni bezárása után most sor került a színházra is, melynek szintén meg van a maga Pleancuja. Mert a miniszteri „koncesszió”-ban foglalt feltételek, a hat hónapra kurtított szezon és a téli évszak elvétele semmi más eredményt nem hozhatnak, minthogy néhány hónap alatt végleg bezárulnak a magyar közönség előtt a színház kapui. Ez a megállapítás sajnos, nem elvakultságból eredő tévedésen alapszik, hanem a józan számítás. Olyan körülmények között, amilyeneket Marcus István művészi programja idézett fel, erkölcsi és fizikai lehetetlenség egy direktornak a színházat saját erejéből fenntartani. Anyagi okokból képtelen, mert a kétszer három hónapra tagolt és épen a téli szezontól megfosztott időnyire senki sem fog bérelni, már pedig minden színháznak a bérletadja meg a gazdasági bázisát. Ez tény, ezt semmiféle köntörfalazással és a hipotézisek ezreivel sem lehet megdönteni.

Am jó. Tegyük fel, hogy a helyzetet változtatni egyelőre nem áll módunkban és mindent úgy kell vennünk, ahogyan lesz. Hat hónapi szezon, gyöngé társulat, (ami a hat hónapi szezonnál természetesen) gyöngé felszerelés és magas helyárak fogják sújtani a nagyváradai színészetet. Könnyen ez következhet. De bárhogyan lesz is, cselekedeteinket mindig az adott körülményekhez kell szabnunk. Célja a nagyváradai magyarságnak nem lehet más, minthogy azokat az apró jogokat, amelyeket nagy kegyelmesen meghagytak neki — okosan felhasználja. Hat hónapig a magyar színháznak úgy kell menni, hogy a társulat megtalálja a számítását. Ehhez azonban nem elegendő egy-egy nekibúsult vezércikk, ehhez meg kell szervezni a magyarságot. Bújjanak elő odúkból azok a volt közéleti tényezők, akik a magyar éra alatt magas polcra vezették a tömeget, de a viszonyok változtával remeteségre kárhoztak. Jöjjenek a Tiszák, Czifrák és a többi magyar főurak, akiknek nevük, tekintélyük és a kettőben rejlő szuggesztív erejük van, álljanak élére annak a kultúrmozgalomnak, mely a magyar nyelvet, utolsó megmaradt kincsünket van hivatva megvédeni.

Az új igazgatónak nincs felszerelése. Jöjjenek a szervezni tudó volt magyar adminisztrátorok, akik annak idején egy-egy követválasztást olyan körültekintéssel tudtak előkészíteni, mint a hadvezérek egy döntő ütközetet. Jöjjenek és teljesítsék azt a kötelességüket, melyek születésüknél fogva kötelességük és amelyek a nyugodt időkben a legnagyobb előjogokat biztosítottak számukra. Vegyék ismét kezükbe a magyarság rengeteg elhanyagolt ügyét és segítsenek a legégetőbb bajokon. Nem kívánja senki tőlük, hogy politikailag exponálják magukat, mert tudjuk, hogy ez a mai viszonyok között lehetetlen, de azt elvárjuk, hogy ott, ahol anyagi segítségre van szüksége a magyarság egy-egy veszendő kulúrintézményének — jelentkezzenek és álljanak azoknak az élére, akikben meg van ugyan az áldozatkészség, de megfelelő vezető nélkül képtelenek egyetlen akciót végrehajtani.

A nagyváradai színház jövő direktorának nincsen felszerelése, mert nem rendelkezik a szükséges tőkével. Itt van mindjárt az első eset, a színház diszletraktárának megmentése. Évek óta verjük félre a haran-

gokat, sorompóba szőlítottuk a megye és a város minden tekintélyes magyar vezető egyéniségét: adjunk össze annyi pénzt, hogy a színház világvárosi felszerelését megvehessük és örökre biztosítsuk a nagyváradai magyarság számára. Kértünk, könyörögtünk, de minden szavunk a pusztába veszett. A visszavonultak nem jöttek segítségünkre, hagytak veszni mindent. És el is veszett. A színház diszletraktára rövidesen kiürül és kezdődhetik a sziszifuszi munka előlrol.

Hisszük azonban, hogy még nem késő. Az utolsó pillanatban talán feleszmélnék a kábult agyak, megmozdulnak a dolmány alatt a magyar szívek és előkerülnek a zsiros bankók, melyek öt év óta szunnyadnak a főúri kastélyok rejtett szekrényeiben — hogy megmentsek azt, ami a mienk, egyedül csak a mienk. A Telekiek szellemét szeretnénk felidézni, hogy példájukkal buzdítsuk tette a kételkedőket azokért, akik öt év óta becsületesen, ezernyi mártíromságot szenvedve tartanak ki magyarságuk mellett.

Parlagi Lajos eladja a színház felszerelését. Magyarországra adja el és vannak, akik felszisszennek miatta. Miért? Parlagi Lajos évek óta kínálja, ajánlja díszleteit, senkinek sem kellett és most, hogy akadt rá vevő, érzik a szúrást, mely a szívük mélyét járja át. A vád súlya semmi esetre

sem nehezedhetik Parlagira, aki egész életének eredményét félti a milliókat érő díszletraktárában; de annál súlyosabban nyomja azok lelkiismeretét, akik tehettek volna és tehetnének még most is, de a rosszul értelmezett passzív rezisztencia útvesztőjéből nem tudnak kilábalni. Hol vannak a magyar mágánások, hol vannak a volt főispánok, képviselők és országvezetők, hol vannak ezeken a nehéz, küzdelmes és áldozatos napokon? Félelmetesen kong rá a rövid felelet: sehol.

És kérdezzük: a történelem ítélőszéke előtt vállalják-e majd a felelősséget azért, hogy az Úr 1924-ik esztendejében Nagyvárad magyarsága elvesztette színházának minden kincsét? Vállalják-e a felelősséget azért, ha a kopott, szegényes színházban el fog halni a magyar szó?

Ki ad ezekre a kérdésekre feleletet? És míg a válasz megérkezik, erős munkások bevonulnak a királyok királyi termeit és a királyok királyi palástját s a nagyváradai színház hétországára szóló híres felszerelése elindul az úton, melynek porát szegény magyarok kifogyó könnyei áztatnak sárosra . . .

Mert a magyarságnak mindig ez volt a tragédiája, hogy a válságos időkben a könnyeivel maradt egyedül . . .

Holnap fejezik be a londoni konferenciát.

Teljes egyetértés uralkodik a delegátusok között.

Párisi tudósítónk jelenti: Herriot miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta a szociáldemokrata Paul Boncourt, akit nemrég neveztek ki a legfelsőbb haditanács tanulmányi bizottságának elnökévé. Paul Boncourt a miniszterelnöknek egy tervezetet nyújtott át, amely szerint a biztonság kérdése a Népszövetség által meg volna oldható. A tervezetet Sevriany tábornokkal, továbbá a hadsereg és a haditengerészet vezérkarának több tagjával együtt dolgozta ki. A tervezet a katonai ellenőrzés kérdését is megoldja, ugyancsak a Népszövetség közbenjöttével. Herriot miniszterelnök kijelentette, hogy a tervezet-hez teljes egészében hozzájárul és a Népszövetség szeptemberi ülésén Genfben ő maga lesz a tervezetnek szószólója.

Csütörtökre várják
a konferencia befejezését.

London, augusztus 12. A delegációk vezetői ma délelőtt tizenegy órakor tanácskozássra ültek össze. Az ülés 12 óra 20 percig tartott s befejezése után jól értesült angol részről kijelentették, hogy a delegációk vezetőinek tanácskozásai azt a reményt keltik, miszerint a konferencia hamarosan véget ér. Itteni kijelentések szerint a konferencia részvényei ma viharos hosszú mutatnak. A befejezést szerdára, vagy csütörtökre várják.

Az angol delegátusok között az az uralkodó felfogás, hogy a pénzügyminiszterek konferenciájára, amelyen az amerikai megfigyelő is részt fog venni, kizárólag két feladat vár. Először föl kell osztania azokat a jóvátételi fizetségeket, amelyek 1923 január 1-től 1924 augusztus 15-ig folytak be, másodsor pedig pontosan föl kell osztania azt a jóvátételi összeget, amely a Dawes-tervezet végrehajtásának első évében fog befolyni. A konferencia alatt az angol, francia,

olasz és belga pénzügyi szakértők elő fogják készíteni a szövetségesek közötti adósságok kérdésében létesítendő általános megegyezést. Erről a megegyezésről a szövetséges és társult hatalmak külön konferenciája fog dönteni, amely valószínűleg november közepén Londonban lesz. Politikai részről újra hangsúlyozzák, hogy a londoni konferencián az adósságok kérdésében megegyezés létrehozatala nincs tervbevéve.

Franciaország hajlandó
egy év alatt kiüríteni
a Ruhr-vidéket.

Páris, aug. 12. A Havas-iroda jelenti Londonból: A konferencia köreiből ma nagyfokú enyhülés állott be, amióta tudomást vettek arról, hogy Franciaország hajlandó csapatait a Dawes-terv életbeléptetésétől számított egy év múlva a Ruhr-vidékről kivonni. Általános az a felfogás, hogy Németország víta nélkül elfogadja a francia kormányának a rajna-westfáliai medence katonai kiürítésének feltételeit, nevezetesen a francia-német kereskedelmi egyezmény előzetes megkötését. A konferencia munkája ezentúl szinte kizáróan a szövetségesek és a német miniszterek közvetlen eszmecseréjének formájában fog folyni.

Páris, augusztus 12. Ma délután tették közzé a német kormány és a jóvátételi bizottság között létrejött megegyezés szövegét. A megegyezés szerint a német kormány kötelezi magát, hogy megfelelő rendszabályokat léptet életbe a szakértői tervezet végrehajtására és állandó funkcionálására. Ezek az intézkedések vonatkoznak főleg

a) olyan törvények és rendeletek kihirdetésére és végrehajtására, amelyek első sorban a bank, a vasút és az ipari kötelezvények ügyével állnak összefüggésben és amelyek a jóvátételi bizottsággal létesült

megegyezés szerinti formában léptetendők életbe;

b) olyan intézkedésekre, amelyek a bevételek ellenőrzésére és a fizetések teljesítésére vonatkoznak.

A német leszerelésről is Londonban tárgyalnak.

Páris, augusztus 12. A Havas-iroda jelenteti Londonból: A delegációk hat vezetője délelőtt 10 órakor összeült. Herriot beszámolt a francia minisztertanácsnak a Ruhr-vidék kiürítéséről hozott határozatairól. Kijelentette Macdonaldnak, hogy a francia közvéleményt egyedül Németország leszerelése nyugtalanítja; súlyt helyez arra, hogy a konferencia befejezése előtt eszmecserét folytasson a német miniszterekkel, hogy a szövetségközi katonai ellenőrző bizottság haladéktalanul újra megkezdhesse tevékenységét. Macdonald ehez rögtön hozzájárult, annál is inkább, mert éppen ő akart ilyen javaslatot előállni. Ilyen módon Németország leszerelésének problémáját, amely Franciaország biztonsága szempontjából igen fontos, Londonban fogják tárgyalni.

Herriot azonnal értesítette Nollet tábornokot erről a fontos elhatározásról, mert ezt összhangzásba kell hozni azzal a Párisban előkészített tervvel, amely szerint a német fegyverkezés ellenőrzésének gyakorlását később a Nemzetek Szövetségére kell bízni.

A szövetségesek és a német miniszterek délelőtt 11 órakor ülést tartottak. A Ruhr-vidék gazdasági kiürítésének rendezéséről szóló jelentést a már közölt módosítással végérvényesen elfogadták. A kölcsönös amnesztia kérdését délután a jogi szakértők tárgyalták. Az átutalási bizottság jelentése, hír szerint, szintén elkészül ma. Több miniszter délután külön megbeszélést folytat. A szövetséges és a német miniszterek ma délelőtt 11 órakor újra összeülnek.

A jövő héten már a város minden pontján lesz víz.

Megindulnak a vízműtelep új gépei.

A városi vízműtelep új hatalmas gépezeteinek felszerelése már csak néhány napot vesz igénybe. A jövő héten, amikor teljes erővel megindulhatnak a gépek, a város minden pontján lesz kellő mennyiségű víz. Eddig különösen a Nilgesz-, Hevesi- és Pogány-telepek lakói érezték meg nagyon, hogy a vízmű régi gépei nem tudtak elég erőt kifejteni ahhoz, hogy a város magasabb pontjaira is felnyomja a vizet. Igen sokszor foglalkoztunk ezekkel a lehetetlen állapotokkal, amelyek népes városrészeket legprimérből szükségletüktől a víztől fosztottak meg.

A vízműtelep új berendezése meg fogja szüntetni azokat az okokat, amelyek szükségessé tették, hogy állandóan napirenden tartuk a kérdést és orvoslást kérjünk a polgárok számára.

Kétszáz lóerőnyi erőbővítést jelent a vízüzem két új gépe. Tegnap délután volt az első próba, ami azonban nem a teljes üzemátvitel még, hanem csak annak a kipróbálása, hogyan működnek az új gépek. Fesz mérők mutatták meg a víznyomást és ennek alapján fogják szabályozni a további működést. Hátra van még a régi gépek kapcsolótábláinak az új gépek mellé való átszerelése, ami a jövő hétig befejeződik. Akkor teljesen megindul az üzem és zavartalanul biztosítva lesz Nagyvárad vízszolgáltatása a legmagasabb pontokon, a legmagasabb emeleteken is. Nincs is szükség reá, hogy az összes gépek egyszerre működjenek, hanem a vízszükséglet szerint, váltakozva fogják a gépek a vizet szolgáltatni.

* Igyunk kizárólag Dreher-Haggenmacher-sört! Mindenütt kapható már!

* „Kegyelet”-temetkezés a Sas alatt

Mária-csemege 1 drb 5 lei Benedeknél.

Radics István Zágrábba érkezett.

A Davidovics-kormány közeli válságát emlegetik Radics hazatérése miatt. Viharos támadások a kormány ellen a szkupstina éjjelig tartó ülésén.

Belgrádból jelentik. Ma délután hat órakor Radics István, a horvát köztársasági parasztpárt vezére Bécsből Zágrábba érkezett. Radics hazatéréseinek Belgrádban óriási jelentőséget tulajdonítanak. Az esetet elsőrangú szenzációként kezelik, az újságok külön falragaszokon adják tudtul a hírt. Amikor a megérkezés híre a szkupstinába érkezett, Pribicevics, Radicsnak legelkeseredettebb ellenfele, éppen nagyobb beszédben támadta a parasztpárt vezérét.

Belgrádban hibáztatják a kormányt, hogy ily könnyen adott engedélyt Radicsnak a hazatérésre. Komoly politikai körökben azt hiszik, hogy a Davidovics-kormány Radicsnak bolsevista programja miatt könnyen válságba kerülhet. Tudósítónak ma este mértékadó politikai személyiség kijelentette, hogy a legközelebbi napokban kormányváltás kitörése nincs kizárva.

Belgrád, augusztus 12. A politikai köröket még mindig élénken foglalkoztatja Radics Istvánnak a „Szlobodni Dom”-ban megjelent nyilatkozata. Radics abból indul ki, hogy a Davidovics-kormány a délszláv népek kibékítésére törekszik s ebből a célból mindenekelőtt meg kellett buktatnia az előző kormányt, amely csak erőszakkal tudta uralmát fentartani. Az ellenzéki pártok megegyezésének főbb pontjai a szabad választások, valamint a népek közt fenforgó vitás kérdéseknek megegyezés útján való rendezése voltak. A szabad választásokat követni fogja az alkotmány revíziója. A horvát parasztpárt nem mond le köztársasági programjáról.

Radics hangoztatja a cikkben azt a meggyőződését, hogy a Davidovics-kormány barátja a szovjetköztársaságnak s külpolitikájának alapja a szovjetkormány elismerése. Jugoszlávia nem köt semmiféle titkos egyezményt, vagy katonai szerződést és az imperialista államokkal szemben megőrzi függetlenségét. Az új politikai rendszer színterét közeledést jelent a paraszt-demokrácia felé, amelyet csak egy lépés választ el a munkás- és parasztkormánytól. Radics nyilatkozata nagy idegességet keltett politikai körökben s különösen az ellenzék háborodott fel. Ezekben a körökben arra hivatkoznak, hogy Radics a legerősebb kormányzó-párt vezére, tehát a kormány léte tőle függ; ez ilyen nyilatkozat után azonban az a kormány, amely Radics segítségére szorult, elvesztette létjogosultságát.

Belgrád, augusztus 12. A szkupstina mai ülésén a Pribicevics-párti Lukinics

napirend előtt viharos jelenetek közt ismertette Radics Istvánnak a horvát köztársasági parasztpárt lapjában megjelent nyilatkozatát, amelyet a kormánynyilatkozattal ellentétességet lát. Magyarázatot kér erre vonatkozóan a kormánytól.

Marinkovics külügyminiszter beszélt ezután. Tiltakozik az ellenzéki beállítás ellen, amely szerint a kormány a Radics-párttól függ. A kormány a parlament bizalmától és azoknak a pártoknak bizalmától függ, amelyek a parlament munkásságáért szállnak sikra. A többség élénk tetszése és tapsa közben jelentette ki, hogy a délszláv állam és a nemzeti egység nem függ a centralizmustól.

A balkáni nemzetekkel a kormány barátságos, korrekt viszonyt óhajt, de visszatartja azt a ráfogást, hogy a kormány azonosítja magát Radics abbéli nyilatkozatával, hogy Macedóniát át kell engedni Bulgáriának. Országunkban — mondta a külügyminiszter — nincs egyetlen párt, nincs egyetlen politikus, aki az ország egy részét másnak akarná átengedni.

A külügyminiszternek ezt a kijelentését az egész többség megtapsolta.

A délutáni ülésen, amely a késő éjszakai órákig eltart, állandó viharos jelenetek közt Pribicevics beszélt, aki élesen támadta a Radics-nyilatkozat kapcsán a kormányt és az egész mai rendszert.

66a Duplaszéles

epongeok Lei 110 árban

Leitner Mártonnál

BRILLIÁNS, GYÖNGY,

arany és ezüst ékszerek, ezüst evőeszközök és dísz tárgyak nagy választékban

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerész-nél. Piata Unirii (Szt. László-tér.)

Ékszerkészítő műhelye ugyanott.

148 Telefon interurban 606.

Fürdősapka fürdőresz, harisnya,

gyermektrikó, zokni, ernyők, nyakkendő, csipke, szallag és különféle divatárak legolcsóbban

Szenszki Miklósnál Sas-passage Tarsollyal szembe

Dorian Terrasse és Dorian Filmszínház

9 órakor

6 órakor

Ma szerdán bemutató

Maciste

és az 51-es számú fegyenc

Modern kalandordráma 6 felvonásban.

A főszerepben MACISTE

Modolea belügyi vezérigazgató az állampolgárok összeírásáról.

Tegnap délelőtt újból Nagyváradra érkezett Modolea belügyi vezérigazgató, akit a miniszterium az erdélyi állampolgárok összeírását végző bizottságok ellenőrzésével bízott meg.

A belügyi vezérigazgató legutóbbi ittléte alkalmával — mint azt megírtuk — különféle instrukciókkal látta el úgy a városi, mint a megyei főszolgabírókat. Az állampolgárok összeírását előíró törvény ugyanis sok tekintetben hiányos, illetőleg igen sok előforduló esetre nézve nem tartalmaz megfelelő utasítást. Modolea vezérigazgató ellenőrző útján az ilyen esetekben tanúsítandó egyöntetű eljárás céljából adott megfelelő utasításokat.

Az állampolgárok összeírásával kapcsolatban Modolea vezérigazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az állampolgárok összeírása még nem fejeződött be, hanem tart mindaddig, míg a bizottság az általa összeírt állampolgárok névjegyzékét közszemlére ki nem függeszti.

— Azok, akik kimaradtak a névjegyzékből, a kifüggesztéstől számított 30 napon belül egyszerű kérvényben esetleges irataik (születési, illetőségi bizonyítvány) kapcsán kérhetik felvételüket. Ugyanígy 30 napon belül kell azt is bejelenteni, ha valaki valakinek felvételét kifogásolja.

— Különböző az összeíró bizottságok szigorú utasítást kaptak, hogy az eljárás során a legkonciliánsabb magatartást tanúsítsák a felekkel szemben és a névjegyzékbe való felvételt könnyítsék meg.

Csak a lakásbizottság hozzájárulásával lehet lakást rekvirálni.

A prefektus megnyugtató nyilatkozata.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a nagyváradai Lakásbérlet és Háztulajdonosok Szövetségei közös memorandumot nyújtottak be dr. Popovici Miklós prefektushoz, amelyben felhívják a figyelmet arra a városban elterjedt nyugtalanító hírre, hogy tanfolyamra érkező ötven katonatiszt részére lakást rekvirálnak a lakásbizottság tudta nélkül. A két szövetség kéri a prefektust, hogy amennyiben a hír megfelel a valóságnak, úgy rendelje el, hogy a rekvirálások az ezt szabályozó miniszteri rendelet szigorú betartása mellett történjék és az eljáró közegek a közönség jogos kifogásait szemelött tartva, a legnagyobb kimélettel járjanak el.

A memorandumot tegnap délelőtt nyújtotta át egy három tagú bizottság a prefektusnak. A bizottság tagjai voltak: a háztulajdonosok részéről dr. Váradi Ödön és dr. Lengyel Zsigmond, a lakók szövetsége részéről dr. Zoltán Károly.

Közvetlenül a memorandum után dr. Popovici Miklós prefektus fogadta a sajtó képviselőit és a rekvirálásokra vonatkozólag a következőket mondotta:

— A közönségnek semmi oka a nyugtalanságra. A lakásrekvirálási eljárás ugyanolyan marad, mint amilyen eddig is volt. A lakásokat ellenőrző katonai és rendőri személyek annak a lakásrekviráló bizottságnak az eljáró közegei, amelyben a lakók és bérlet is képviselve vannak. Az eljáró személyek nem rekvirálhatnak, hanem csak jelentést tesznek az esetleges rekvirálható helyiségről a bizottságnak, amely az érdekeltek meghallgatása után dönt.

— Ismétlem, hogy lakásrekvirálás csak kizárólag a lakásbizottság jogkörébe tartozik.

A prefektus fenti nyilatkozata mindenestre megnyugtató a felkorbácsolt kedélyeket és biztosítja annak, hogy mint a jelenben, úgy a jövőben is csak törvényes úton, a lakásbizottság útján, lehet csak lakást rekvirálni.

Nem tudnak a váradi postások házbért fizetni

A késedelmes fizetési utalás szomorú következményei.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Amint azt a „Nagyvárad Napló” megírta, a nagyváradai postatisztviselők augusztus elsején nem kapták meg fizetésüket. Ma augusztus 12-ike van és a váravárt fizetést még mindig nem utalták ki. Azonkívül, hogy mi tisztességes, kötelességtudó, nem baksiból, hanem szerény fizetésből tengődő postatisztviselők vagyunk, nagy nyomorúságba jutottunk e miatt, mert az a katasztrófa is fenyeget bennünket, hogy mivel nem kaptuk meg fizetésünket és házbért nem tudunk e miatt fizetni, kitesznek bennünket lakásunkból.

Az új lakbértörvény és a Nagyváradon érvényes házbérszabályrendelet szerint, aki a negyedév 8-ik napjáig ki nem fizeti házbéret, azt ki lehet lakoltatni. Jobbmódú rokonsághoz tartozó és hitelképes postatisztviselők kölcsön kérték a házbért és így fizettek. Mi szegényebb postások is szaladtunk fűhöz-fához, de nem tudtunk kölcsönt szerezni. Apelláltunk háziuraink méltányosságára, belátására, de azok hajthatlanul ragaszkodtak jogaikhoz és kilakoltatásunkat kérték a házbérnek idején való meg nem fizetése miatt. És most robotos életünk gondjai mellett szaladgálhatunk pihenő óráinkban lakást hajszolni. Ha pedig nem találunk, kérdjük a tisztviselők sorsát intéző regátszobai hatalmasságokat, hogy teljesítsék nehéz és

ugy-e bár a közt is érintő szolgálatainkat.

És erre a kálváriára azért jutottunk, mert Erdélyben is mindenképp ezrek sorsával nem törődő csökönyösséggel be akarják vezetni azt az elavult, a tisztviselő életét megkeserítő ósdi rendszert, hogy csak minden hó 20-ikán adják ki a tisztviselő fizetéseket. Fokozatosan akarják ezt a rendszert életbeléptetni, úgy, hogy minden hónapban későbbre tolják ki a fizetési dátumot, míg 1925 január 1-re elérik a 20-iki regátszobai fizetési terminust.

Hiába világította meg Bolchis Victor postavezérigazgatása idején Bukarestben, ennek a rendszernek ósdi és igaztalan voltát. A csökönyösség sorvasztó maradiságát sem ő, sem a tisztviselő testületek memorandumai nem tudták megtörni. Ennek a rendszernek szerencsétlen áldozatait vagyunk most számosan, akik most a prefektus úr emberbaráti érzésére vagyunk kénytelenek apellálni, hogy mivel önhibánkon kívül nem tudunk házbért fizetni, segítsen bennünket lakáshoz jutni.

Arra kérjük még szerkesztő urat, hogy tartsa diszkrécióban nevünket, nehogy e keserű, de igaz panaszunk miatt, még állásainkat is elveszítsük.

Aláírások.

Tanukihallgatások egy kommun alatt történt ügyből kifolyólag.

Felelős-e a tisztviselő a rezsim rendeleteiért?

Érdekes ügyben voltak tegnap délelőtt tanukihallgatások Udrescu bíró előtt. A kommun idejében, 1919 tavaszán a budapesti kormányzótanács leiratban elrendelte a megyei directoriumoknál, az összes gazdasági egyesületek likvidálását. Katona János akkor, mint a megyei directorium megbízottja, a rendelet értelmében a Bihar-megyei Gazdasági Egyesület pénztárából közel 23.000 koronát vett át.

A kommunizmus bukása után a Bihar-megyei Gazdasági Egyesület beperelte Katona Jánost és kérte 1:2 arányban való kártalanítását. Katona János védekezésében előadta, hogy őt mint likvidátort küldték ki a megyei directoriumtól, a likvidálást felsőbb rendeletre hajtotta végre és a pénz annak idején a megyei pénztárba beszállította — tehát nem a saját céljaira használta fel és így őt a vád nem érintheti.

Tegnap voltak ez érdekes ügyben a tanukihallgatások Udrescu bíró előtt. Keszthelyi Zoltán, volt megyei főjegyző, elmondja, hogy ott volt egy alkalommal az alispáni hivatalban és látta mikor Katona, egy ily ügyből kifolyólag 2000 koronát befizetett a

pénztárba. Bizonyosat nem tud. Kappner Ármán pozitíve tudja, hogy Katona beszállította a pénzt. Jurca prefektusi tisztviselő, a régi könyvekben talált egy ily téfelt, ily dátummal, melyet befizettek.

Az ügyben érdemleges ítéletet nem hoztak, hanem az egész ügyet áttették a (polgári) bírósághoz, ítélet hozatal végett.

Háromszázezer leivel károsított meg kereskedőket egy szélhámos.

Néhány héttel ezelőtt egy jól öltözött fiatalember kereszte fel a Hitter Testvérek nagyváradai nagykereskedő céget. Bemutakozott és irásokkal igazolta, hogy ő Klein Zsigmond, Frank Sándor sepsiszentgyörgyi kereskedő unokaöccse. Kijelentette, hogy vásárolni akar nagybátyja részére. A nagyváradai cég feltétlenül megbízható és jónevű kereskedőnek ismerte Frank Sándort, akivel már azelőtt is üzleti összeköttetésben állottak. Készségesen állottak tehát a fiatalember rendelkezésére, aki 70.000 lei értékű árut vásárolt össze. Az árut elszállították és mikor nemsokára a számlát kézbesítették Frank Sándornak, az meglepetéssel értesült unokaöccse vásárlásairól. Értesítette a Hitter-céget, hogy ő semmiféle árut nem rendelt, különben is Klein Zsigmond már régen nem megbízottja és nem is vállalt érte semmi nemű felelősséget.

Hitterék, most már látták, hogy egy szélhámos csapta be őket és feljelentést tettek Klein Zsigmond ellen a rendőrségen. A nyomozás megállapította, hogy Klein a 70000 leiért vásárolt árut még másnap eladta egy temesvári kereskedőnek 39000 leiért. Harmincegy ezer lei volt a differencia, ennyivel adta olcsóbban a vételárnál, viszont még is keresett 39000 leit, mert a vásárlás hitelbe történt, az eladásnál pedig készpénzt kapott.

Megállapítást nyert később, hogy Klein Zsigmond, az Adler nagyváradai harisnyaárúháza is megkárosította 40000 leivel, azonkívül a Dickmann és fia kolozsvári céget is. Összesen 300000 lei értékű árut csalt ki ily módon, amelyet azután potomon vesztegetett el. Két nappal ezelőtt a nagyváradai rendőrség táviratára a brassói rendőrség letartóztatta a szélhámost, akit tegnap átkísértek Nagyváradra. Most az

Atlantic nyári mozgó 9 1/4 órákor

Apolló mozgó-színház 9 órákor

Ma, szerdán utoljára

CIVILISATION

Az emberek és lelkek küzdelméből meritett fantasztikum 8 felvonásban

A háború felkészülése, teljes borzalmas kitörése és végül az áldást hozó béke megteremtésének gyönyörű megjelenítése.

A Clauson akrobata csoport ma lép fel utoljára az Atlanticban

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpor, Höfer Baby crème. Raktárak: Oradea-Mare: Farkas Drogeria, Fekete Parfumeria, „Minerva” gyógyszerár.

ügyességi fogházban várja Klein Zsigmond míg ügyében lefolytatják a vizsgálatot és összeállítják teljes bűnlajstromát. A keres-

kedők kára nagyrészen megtérült, mert pénzt és árut is találtak Klein Zsigmondnál letartóztatásakor.

Amerikai kölcsön Románia gazdasági felvirágoztatására.

Amikor a bukaresti és a külföldi lapok a Bratianu Vintilla londoni útjával kapcsolatosan a külföldi kölcsön meghiusulásáról s ezzel egyidejűleg Amerika és Románia közötti gazdasági konfliktusról írnak, mintha lidércnyomástól szabadítaná meg a fojtogató pénzügyi krízis idején a román gazdasági köröket az a hír, hogy egy amerikai hatalmas tőkecsoport pénzemberei Bukarestbe érkeztek.

Az amerikai delegáció egyik vezérfőfia Wilson Holbrook volt pénzügyi államtitkár, Newyork egyik leghatalmasabb bankszindikátusának feje. A Bukarestben kezdődő tárgyalásoknak nemcsak olyan hitelnyújtás a célja, mely a román állam pénzügyeit konszolidálja, hanem, hogy a ma paragon heverő természeti kincsek és tőke hiányában pangó gyári kereskedelmi és ipari vállalatok felvirágoztatását elősegítse.

A kormány a külföldi kölcsönről

Hogy ezek a nagyszabású kölcsöntárgyalások sikerrel kecsegtetnek, annak bizonyossága, hogy a kormány következő hivatalos publikációt adta ki.

Bukarestből jelenti a Rador: Hivatalosan felhatalmazták a Radort annak publikálására, hogy a lapoknak a külföldi kölcsön meghiusulásáról szóló híresztelése nem felelnek meg a valóságnak. A kormány az első napon visszautasította a petroleum szindikátus javaslatát, úgy hogy a lapokban jelzett további alkudozások nem történhettek meg. Ideje volna, az ország érdekében, hogy a sajtó szenzációs jelentései e kérdéssel kapcsolatban megszűnjenek.

Bratianu Vintilla pénzügyminiszter az Argusnak kijelentette, hogy nem külföldi kölcsön szerzése céljából utazott Londonba, de ha kedvező feltételek mellett ajánlanának pénzt, úgy elfogadná azt.

Amerikai tőkecsoport bukaresti tárgyalásai.

Willian Holbrook, aki a kölcsöntárgyalásokra, több amerikai bankárral most Bukarestben időzik, útjának céljáról következőket mondotta egy lap tudósítónak:

— Nagyon komoly közgazdasági háttér van utazásunknak, mely természetesen összefügg az új bányatörvénnyel, ami leginkább érdekli ma Amerikát, elsősorban Romániával kapcsolatban. Semmi esetre sem akarunk egyes országok belügyeibe beavatkozni, ha azonban azt látjuk, hogy az ügyvitel szöges ellentétben áll érdekeinkkel és hogy ezek a belügyek már meg is szüntek belügyek lenni, akkor résen állunk és minden rendelkezésre álló eszközzel megvédjük érdekeinket. A bányatörvény miatt kitört diplomáciai konfliktus sokkal kisebb jelentőségű, mint az a momentum, hogy az amerikai tőke, amely ma egész Európát tulajdonképpen a kezében, illetve zsebében tartja, érdekeit veszélyeztetve látja Romániában és gazdasági téren is sürgős retorziókkal kíván élni.

— De egészen más dologról van szó, amelyet még nem hozhatok nyilvánosságra, amely azonban rendkívül fontossággal bír. Természetes, hogy ha a bányakérdés nem rendeződik közmegegyezésre, ez minden további tárgyalás és érintkezés nyakátszegi, ha azonban én Bukarestben tisztultabbnak látom a helyzetet, utam feltétlenül eredményes lesz. Mindenesetre beható tárgyalást folytatunk a kormánnyal és egy érdekelt-séggel, hogy tájékozódást szerezve, megtehessük ajánlatunkat. A Bukarestben megtartott tanácskozások után visszamegyek Londonba, jelentést teszek megbízóimnak, utam és tárgyalásaim eredményéről. Nem tudom, mi lesz ez az eredmény, annyit azonban kijelenthetek, hogy nekünk, Amerikának csak üzlet, Romániának azonban rendkívül súlyos, nagy államérdek.

— Bizom benne, mert eddig még mindig meg volt a román kormányban a megértés, hogy ez az út eredményes lesz és akkor örömmel jövök újra ide, hogy több időt itt töltve gyönyörködhessem munkám gyümölcsében. Eddigi tapasztalataim után tisztábban látom az úgynevezett keleti kérdést és az a véleményem alakult ki, hogy Romániának okos politika mellett rendkívül fontos szerepe lesz fekvésénél, fajiságánál, kvalitásainál fogva az európai politikai életben.

— Örömmel állapíthatom meg, hogy mi a romániai állapotokat sokkal rosszabbnak hittük, mint amilyenek. Kritikát nem akarok az ország politikájáról mondani, nem lenne ildomos, de annyit megállapíthatok, a kisebbségek romanizálása helyett a kultúra és a nemzeti béke szempontjából hasznosabb volna a megértéses, céltudatos nemzetiségi politika.

Minisztertanács.

Bukarestből jelentik: A szerdára hirdetett minisztertanácsot csütörtökre halasztották. Ezen a minisztertanácscon fogják tárgyalni az amerikai kölcsöntervet és Bratianu pénzügyminiszternek Londonból küldött jelentését, valamint az új gabonarendeleletet.

? Nibelungen ?

A törvényszék felmentette a városi katonai ügyosztály vezetőjét.

Nemrégiben megírtuk, hogy Széles Gábort a városi katonai ügyosztály főnökét állásától felfüggesztették. Az elmozdítás oka, egy bünygyi eljárás volt, melyet a nagyváradi ügyesség indított meg Széles Gábor ellen, okirat hamisítás vétségéért. Ez a bünygyi eljárás váltotta ki Széles Gábor felfüggesztését és ezzel kapcsolatban a város fegyelmi eljárást indított a népszerű főtisztviselője ellen. A bünygyi eljárás során a bíróság Széles Gábort hamisítás és vesztegetés vádjá alól felmentette. Reméljük a bírósági ítélettel ez a kínos ügy befejeződött és a meghurcolt Széles Gábort most már hivatalosan is rehabilitálni fogják, az ellene megindított fegyelmi eljárásnak a felfüggesztésével.

Tegnap délelőtt tárgyalta az érdekes ügyet gróf Nesselrode törvényszéki bíró elnöklése alatt a nagyváradi törvényszék büntetőtanácsa. A bíróság elsőnek Weisz Ignác szabómestert hallgatta ki. Weisz Ignác a Magyarországból hazatérő fia részére katonai igazolványt kért. A fiú haza is jött 1923. őszén. Weisz Ignác rendezni akarta fia váradi tartózkodását, felment a bejelentő hivatalhoz, ahol kiadtak neki egy törzslapot, amellyel igazolta, hogy fia 1913 óta váradi illetőségű. A katonai ügyosztályra ment fel ezután, ahol kijelentették, hogy fia szerezze meg először születési és állampolgársági igazolványait és csak azután kaphat majd katonai igazolványt.

Az elnök arra a kérdésre, hogy pénzt adott-e a katonai ügyosztályon Széles Gábornak, kijelentette, hogy ő nem adott és ami

vallomást a rendőrségen tett, az nem felel meg a valóságnak, mert ott a vallomását kiérszakolták tőle.

Ezután a bíróság Széles Gábort hallgatta ki. Széles Gábor elmondja, hogy 1913. decemberében megjelent nála Weisz Bernát szabósegéd és előadta, hogy katonai ügyét óhajtja rendezni, mivel sor alá nem állt. Ő jegyzőkönyvet vett fel az esetről és mondta Weisz Bernátnak, hogy szerezze be születési bizonyítványát és a polgármesteri igazolást arról, hogy már 1913. óta váradi lakos. A következő napon azután átitrt a szigurancahoz, hogy Weisz Bernát szerepel-e vagy sem az idegenek nyilvántartásában. A válasz az volt: nem! Ezután az összes iratokat átküldte a sorozóbizottsághoz. Weisz Bernátot lajstromozták és besorozták. Erről Weisz Bernát rendes igazolványt kapott. Ő semmiféle igazolványt Weisz Bernát részére soha ki nem adott.

Weisz Bernát egyöntetűen vallott a két előbbi vádlottal. Ezután a tanúk kihallgatására került a sor.

Azután a bíróság visszavonult és meghozta az ítéletet. A bíróság Széles Gábort a vád és annak következményei alól felmentette. Ugyancsak felmentette Weisz Bernátot is, míg Weisz Ignácot magánokirat hamisítás miatt 3 hónapi fogházra ítélte.

Weisz Ignác és védője az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Lengyelország nemzetiségei a művelt világhoz.

Páris, aug. 12. Az Ere Nouvelle egész terjedelmében közli azt a határozatot, amelyet a lengyel uralom alá került nemzetiségek képviselői minap Párisban tartott értekezletükön hoztak. A határozat, amelyet az ukránok nevében Lozynski egyetemi tanár, a fehér-oroszok nevében Lastauski volt miniszterelnök, a litvánok nevében pedig Vailionos írt alá, behatóan ismerteti a nemzetiségek sérelmeit s végül arra kéri a művelt nemzeteket, tegyék lehetővé, hogy mind a három nemzetiség népszavazás útján döntson sorsáról.

A határozat hangoztatja, hogy a lengyel kormány meggátolja a nemzetiségek nemzeti kultúrájának fejlesztését és a hatóságok másodrangú polgárokként kezelik a nemzetiségek fiait. Lengyelország ezenkívül gazdasági téren is igyekszik gúzsba kötni nemzetiségeit, mert földbirtokaikat ügyes politikával sorra megvásárolja s nagy tömegben telepít lengyeleket a nemzetiségi vidékekre. Az ukránok, a fehér-oroszok és a litvánok megbízottai éppen ezért kimondották, hogy tiltakozásukat a művelt világ elé juttatják, a nagykövetek konferenciájától, valamint a szövetséges és társult hatalmaktól, továbbá a nemzetek szövetségétől pedig az eddigi szerződések megváltoztatását és az önrendelkezés jogának biztosítását kérik.

* Házbérletek után félszázalékos illeték lerovására blankették kaphatók a Transylvania (volt Nagyváradi Napló) nyomdában, Ferdinánd király-út 18. és a Központi Ujságirodában.

? Nibelungen ?

Fest! Tisztít!
Kalinovcsán
Zöldfa-passzage 61.
Mos! Vasak!

BUTORNAGYELÁRUSÍTÁS
augusztus 15-ig minden elfogadható árban
Augusztus 15-től
BÉCSI BUTORKIÁLLÍTÁS
BÜCHLER MÁRTON, Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 8. szám

Egy egész napon át égett húszezer kilogramm szén.

Nagy tűz a Léderer és Kálmán-gyár majorjában.

Tegnap reggel nyolc óra tájban értesíték a tűzoltóságot, hogy a Léderer és Kálmán-gyár tulajdonát képező Veres Balázs-utca 10 szám alatti majorban tűz ütött ki. A hatalmas szénaboglyából kanyargott ki először csak néhány füstgöb, de mire a majorbeliek hozzáfogtak az oltáshoz, megmúlva vették észre, hogy belül már ég a boglya. Feltartóztathatatlannul lopakodik mind beljebb és beljebb a tűz, apró lángocskák urálnak tova és csakhamar tüzet fog a mellette lévő másik boglya is.

A tűzoltók valamennyi szerelvényükkel vonultak Serac parancsnok vezetése mellett. A rendőrség részéről Russu komiszár volt kint a tűznél. A tűzoltók munkája arra korlátozott, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák. Az emeletes ház nagyságú égő boglyák megmentéséről szó sem lehetett. Eggettől estig tartott a csendes tűz, míg a biztonságba került a többi takarmány az épületek. A kár hozzávetőlegesen 70000 leit tesz ki.

A tűzvizsgálatot lefolytatták és valószínűnek látszik, hogy a tűz égő gyufától keletkezett, amelyet egy gondatlan munkás dobott el.

HIREK

nagyváradai devizaárfolyamok.

(Árukurszusok.)

1924 augusztus 12, d. u. 7 órakor.

Rich 41'40, London 1002, Newyork 218, Párizs 10'05, Páris 12'55, Prága 643, Bécs 330—, Budapest 360—.

* Biharpüspökibe 100 lei a menetjegyre az autója az utas lakásáról.

* Műkedvelő előadás a színházban az orosmenház javára. A város fiatalabb oroszgenerációja, mint minden nemes és lelkeszméért, most ismét a jótékonyk támogatásába állott. Műkedvelő előadást tartanak a Városi Színházban, hogy annak kedelméből az iparosok menházának jólétét gyarapítsák. Hónapok óta tart az előadás s bizvást remélhetjük, hogy eddig tartott műkedvelői előadások koronája a most szombaton és vasárnap a rendes esti órákban a városi Mária Királyné színházban bemutatott műkedvelői előadás szereposztás a legkitünőbb kezekbe jutott a fontos szerepeket s több, mint 50 fő fog szerepelni. A nemes törekvésnek a város tanácsa is szívesen állott támogatásába, valamint Parlagi színigazgató minden törekvésével azon van, hogy az előadás minél fényesebb és minél megkedveltebben mutattassék be. A rendező a minden igénynek kielégítése mellett gondoskodott arról is, hogy a sok és eredetiségű népdal, mely a színdarabban van, igazi népi zenekísérettel mellett történjen s ezért az előadáshoz a színházi zenekart szerződtek. Előadásra az „Ingyenélők” című erdélyi népszínmű 3 felvonásos darab kerül. Az előadásokra jegyek szerdától kezdve szabadon kaphatók, míg szombaton és vasárnap a színház rendes nappali és esteli pénztárára lesznek válthatók. Amint az érdeklődők mutatja, a műkedvelő előadás úgy sikerült, mint erkölcsi sikere már is bizonyított, mert a jegyekre már eddig is sok előjegyzés történt.

* Valótlan hír orosz—román összecsapásról. Bukarestből jelenti a Rador: A román hatóságok elrendelték az ottani román párt hivatalos lapjának, a Dreptatea alá való helyezését, mert a lapban hírek közöltek egy Tigana melletti román—román összecsapásról.

* Eljegyzés. Rafael Sándor Csikszereda, eljegyezte Sajovics Elvirát. (Minden külön értesítés helyett.)

* Letartóztatott kommunista vezér. Bukarestből jelenti a Rador: Tegnap este letartóztatták Cristescu ismert kommunista vezető, aki egy szakszervezeti gyűlésen akart részt venni. Amikor a karhatalom megakartta őt akadályozni ebben, a kiküldött rendőröközegeket sértő szavakkal aposztrofálta. Cristescut hadbíróság elé állítják.

? Nibelungen?

* Elfogta a saját betörőjét. Érdekes ügyben tartott tegnap déjelött tárgyalást Nesselrode Károly törvényszéki bíró elnöksége alatt, a nagyváradai törvényszék büntető tanácsa. Demian Ferenc péksegéd június 17-én éjjel 3 órakor betört Horváth Gyula fogtechnikus Szent János-uccai laboratóriumába és onnan 30—40000 lei értékű aranyat és fogászati műszereket lopott el. Reggel fedezte fel a lopást Horváth Gyula, aki azonnal jelentést tett a rendőrségnek. Maga is hozzáfogott a tettes kinyomozásához. Arra számított, hogy a betörő minél hamarabb értékesíteni próbálja a lopott aranyat és még a reggel folyamán bejárta az összes ékszerészeket, hogy őket értesítse jól számított. Boross ékszerésznél megtalálta Demian Ferencet, aki éppen a lopott dolgokat akarta értékesíteni. Horváth Gyula felismerte az elveszett tárgyakat, Demian Ferencet elfogta és átadta egy közelben levő rendőrnek. A lopott dolgok nagyrésze megkerült. Tegnap tárgyalta az érdekes ügyet a törvényszék büntető tanácsa, mely Demian Ferencet 6 hónapi fogságra ítélte.

* Ötödfél milliárdos sikkasztás. Bécsből jelentik: Bács feltűnést keltett egy ismert bécsi bankcég tulajdonosa fiának letartóztatása, akit óriási összegű sikkasztások miatt már hosszabb idő óta több ország rendőrsége köröz. A letartóztatott Frankl Pál 41 éves gyári hivatalnok, Frankl ismert bécsi bankcég-tulajdonos és többszörös házastulajdonos fia. A fiatal Frankl a Thun berlini cég rio de-janeirói fiókjánál volt alkalmazva és itt hamisított csekkek segítségével ötödfél milliárd osztrák korona erejéig megkárósított egy newyorki bankot, majd a pénzzel Bécsbe szökött. A letartóztatásának kieszikölésére Párisból francia detektívek és a rio-de-janeirói fiók főnöke is Bécsbe utazott. Letartóztatásakor Franklnál már csak tízmillió koronát találtak, a többit atyjának adta át az üzletben való elhelyezés céljából. Jelentős összegeket költött ékszerekre. Frankl a bukaresti rendőrség is körözi 827.000 lei elsikkasztása miatt.

* Herzl Tivadar fia áttért a katolikus hitre. A múlt hónapban volt húsz esztendeje, hogy Herzl Tivadar, a cionizmus megalapítója és nagyfejlesztője meghalt. Akkoriban a világ minden részéből Bécsbe sereglett cionisták nagy emlékünnepet rendeztek az évforduló alkalmából. Hosszú, de néma menetben vonultak el Herzl sírja mellett. Általános feltűnt, hogy a menetben Herzl három gyermeke közül egy sem vett részt. Egy fiú és két leány maradt Herzl után, az idősebbik leány az emlékünnepe idején súlyos beteg volt, a másik pedig nem volt Bécsben. Herzl egyetlen fiáról most azt jelentik Bécsből, hogy nemcsak, hogy nem híve az apja által megteremtett mozgalomnak, de elhagyta apja hitét is. Ez év július 20-án áttért a római katolikus hitre.

DISZMŰÁRÚK

valódi bőrretikülök, zsebtárcák, noteszek, ufázó írómappák, aranybrokát zsebtárcák

Központi Újságiroda

könyv- és papirkereskedésében
szerezhetők be a legolcsóbban

* Orvosi hír. Dr. Bársony Vilmos, szülész, nőorvos hazaérkezett. Rendeléseit lakásán, Rimanóczy-u. 14. sz. alatt d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig megkezdte.

* Az Orsolya-zárda tanfolyamai fiatal leányoknak. Az Orsolya-zárdában hármas tanfolyam nyílik meg szeptemberben, amelynek célja fiatal leányokat házas neveléssel az életre előkészíteni. Háztartási-, ipari- és művészeti tanfolyamok lesznek, nagyszerű avatott tanárnők vezetése mellett. A tanfolyamokra jelentkezni lehet az Orsolya-zárdában augusztus 20-ig mindennap 12—1 és 4—5 óra között. Felvesznek minden négy polgárit végzett intelligens leányt, nemzeti és valláskülönbség nélkül.

* A jószívű emberekhez! Egy szegény állásnélküli volt köztisztviselő, akinek felesége öt hónap óta betegen fekszik és családjával a legnagyobb nyomorban él, kéri a jószívű embereket, hogy segítsék szerencsétlen helyzetében. Adományokat lapunk szerkesztősége továbbítja.

x Egyeztető iroda. A hibájukon kívül fizetési zavarokba jutott kereskedők részére a „Pénzvilág” hiteltudósító osztálya (Oradea-Mare, Jókai Mór-utca 17. sz.) a már békében is sikeresen bevált egyeztető irodát tart fenn, amely levelezéssel és személyes odautazással gyorsan, szakszerűen és diszkrétan a jóindulatú belföldi és külföldi hitelezőkkel (védegyletekkel) méltányos egyezséget perfektuál.

* A Mankótörő, Pöstyén védjegye, hiven ábrázolja az ottani iszapfürdők gyógyhatását. Most is a világ minden tájáról sereglenek oda betegek. Az árak igen jutányosak (teljes penzió napi 40 Kc-tól). Felvilágosítások telefonon is: Mandics Andor Angyal Drogueriája, Oradea-Mare, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi ut 1), telefon 144. ahol eredeti pöstyéni iszapkockais kapható házikurára. (4)

? Nibelungen?

SZÍNHÁZ

A színtársulat búcsúja Parlagi Lajostól.

Hétfőn este leengedett függöny mögött vett búcsút a színtársulat a távozó direktorától Parlagi Lajostól. Ez a búcsú annyira szép és megható volt, amilyenre még nem volt példa a nagyváradai színpadon. Három évig vezette Parlagi a nagyváradai színházat és a három év alatt a legmélyebb és legőszintébb szeretettel vívta ki tagjainál. Ezért volt, hogy a hétfő esti, nagyon is szerény kerek között lezajlott búcsúzás alkalmával mindenki, férfi és nő egyformán érezte azt a fájdalmat, melyet Parlagi Lajos távozása karmolt a lelkekbe. Nemcsak a távozó direktorért folytak az őszinte könnyek, hanem a magyar színészetért is. Mert nem volt szem, melyet el ne öntött volna a könny, nem volt szív, mely össze nem szorult volna, amikor Hetényi Elemér a társulat búcsúját tolmácsolta. Lehet, hogy lesznek akik azt fogják mondani: színész könny: mesterség. Lehet, hogy akadnak olyanok, akik nem hisznek az elfuló zokogás igazságában.

Most az egyszer azonban tévednek a cinikusok. Parlagi Lajos távozásával a nagyváradai magyar színészet legendásan szép korszaka zárul le, az a korszak, amikor a nehéz küzdelmek és a politikai természetű gáncsok egész sorozata dacára, legeredményesebben teljesítette hivatását a színház. De Parlagi Lajos mint ember, mint a színész megértő, testvéri barátja is súlyos veszteséget jelent az erdélyi színészetre. És ez a két ok, ez a két mélyenszántó valóság sajtolta fel a lelkek mélyéről a könnyeket.

A búcsúbeszéd, melyet Hetényi Elemér intézett a távozó direktorhoz, ebben a pillanatban nem fontos. A szavak elvesztették

jelentőségüket, mert a tragédia, melynek előjátéka volt ez a búcsú — már összeszorította a szíveket és felviharozták az érzések tengerét. A tömeg, a bizonytalan jövő előtt álló színészársadalom csak állott és sírt. Ki gondolt ott a szavak értelmére?

És a közönség, mely megérezte, hogy halálosan komoly pillanatok elé érkezett a magyar színház. A közönség, mely az utolsó tizenkét este zsufolásig megtöltötte a nézőteret, mintha dokumentálni akarta volna, hogy évszázadok elsőbbsége jogán ragaszkodik legfontosabb kultúrintézményéhez — hosszú negyedóraig tartó tüntetőtapssal nyilatkoztatta ki ragaszkodását és elismerését Parlagival szemben. Az első felvonás után szünni nem akaró tapsorkánsszólitotta a függöny elé a volt igazgatót, akit aztán percekig éljenezett a feleszmélt tömeg.

Szép és megható volt a hétfői est, csak az a szomorú, hogy az ünneplés aktív résztvevői Parlagi Lajos és mi, nagyváradi magyarok voltunk.

(*) **Erős Sándor jubileuma.** Hétfőn jubilálta a közönség a színtársulat egyik derék tagját, Eröss Sándor kardalnokot. Eröss Sándor harminc év óta fújja a kórust és mint karvezető hosszú évtizedek óta egyik legértékesebb művésze a nagyváradi színháznak. A jubileum „Az asszony verve jó” című népszínmű keretében zajlott le, mely egyszersmint a kórus jutalomjátéka is volt. A nézőtér szorongásig megtelt és a közönség őszinte szeretettel ünnepelte a népszerű Eröss Mukit, akit rengeteg ajándéktárggyal leptek meg ismerősei és jóbarátai. Az előadás nagyon jó volt. Biczó Margit, Zilahi Irén, Kertész Mancsi, Huzella Irén, Nagy Margit, a férfiak közül Misoga, Borovszki, Galambos, Földes, Bereng és a jubiláns Eröss Sándor vitték őszinte sikerre az egyébként is jóízűen megírt népszínműt.

Nagyformájú román

makulatura-papir eladó

kisebb-nagyobb mennyiségben
a Központi Újságyirodában.

MOZI

(*) **Maciste a Dorian-Teraszon.** Ma, szerdán kerül bemutatásra a Dorian-Teraszon egy modern kalandor dráma, amely a mai nagyvárosi élet összes bűneit a modern szélhámosok életével mutatja be. Egy amerikai szélhámos egy milliomos leánynak a vagyonát lopja el és a gyanú a leány udvarlójára hárul és azt ártatlanul le is tartóztatják. Maciste, akinek barátja az illető hosszas és nehéz munka után kinyomozza a valódi tettest és barátját kiszabadítja. Az izgalmas film ma a 6 óras előadáson a Dorian-filmszínházban, 9 órakor a Dorian-Teraszon kerül bemutatásra. Jön: Chaplin.

(*) **Atlantic- és Apolló-mozgók.** Ma utoljára megy a nagy sikert aratott „Civilisation”. A háború felkészülése, borzalmas kitörése és lefolyása és végül az áldást-hozó béke megteremtésének jelenetei gyönyörűen vannak megrendezve. A Clauson akrobata-csoport ma vendégszerepel utoljára. Bátran állíthatjuk, hogy azt az általános tetszést, amit sikerült kivívnia, méltán megérdemli, mert valóban ritka ügyességnek adja tanújelét minden számában.

(*) **Sik Rezső** vendégszereplése iránt a legszelebb körben mutatkozik érdeklődés. Sik Rezső személye mellett a váradi színház olyan erősségeit, mint T. Pogány Janka, Kertész Mancsi és Galambos Elemér sikerült

fellépésre megnyerni s úgy e szereplők, valamint a kitűnő Grand Guignol vígjáték, a Nagyherceg, kellő biztosítékai a legteljesebb sikernek.

Tőzsdei jelentések.

Zürich, 1924. aug. 12. (Zárlat). Berlin 127—, Amsterd. 207'12, Newyork 530'—, London 2413'—, Páris 2940—, Milano 24'—, Prága 1572'50, Bpest 00069'50, Belgrád 661'50, Bukarest 245'—, Bécs 7475.

Bukarest, aug. 12. (Zárlat.) Devizák: Páris 1242, London 997, Newyork 219'—, Róma 994—, Zürich 41'40, Wien 3125, Prága 650, Berlin —, Budapest —.

Valuták: Font 990, francia frank 1250, svájci 42—, lira 990, dinár 265, dollár 217—, osztrák 32'25, magyar 29'—, szokol 650, leva —.

A budapesti értékpapírtőzsde.

Budapest, aug. 12. Angol-Magyar 52500, Hazai bank —, Magyar Hitel 609, Le-számitoló —, Olaszbank —, Osztrák-Hitel 258, Salgó 615, Rima 72, Közüti —, Városi —, Déli —, Államvasút 540, Bos-nyák Agrár —, Földhitelbank —, Hermes —, Ingatlanbank —, Forgalmibank —, Keresk. hit. —, Mercur —, Kereskedelmi bank 1360, Belvárosi tak. 3970, Egy. Bpest főv. —, Magy. Ált. Tak. —, Borsod Misk. 137, Concordia —, Első bp. gőz —, Gizella —, Hungária gőzm. —, Victoria —, Beocsini 1025, Borsodi szén 135, Szászvári —, Kohó —, Drasche —, Magnezit —, M. Ált. köszén 3350, Ujlaki 150, Urikányi 1050, Atheneum —, Globus 34, Csáky —, Fegyver 1545, Ganz-Danubius 3200, Ganz villamos 1530, Györfy Wolff —, Hoffher —, Láng 136, Lipták 14500, Roessemann —, Schlick —, Schuller —, Teudloff —, Wörner —, Osztrák légszesz —, Baróti szesz —, Danica 120, Egis —, Izzó 730, Papiripar —, Flora —, Goldberger —, Hungária műtr. —, Karton 95, Klot. —, Cukorip 2800, Östermelő 234, Ruggyanta —, Vasuti Forg. —, Marosv. petr. —, Mezőgazd. ipar —, Ocean —, Olajipar —, Phöbus 44—, Villányi pezsgő —, Zagyva-pálfalva —, Ált. fp. (Mercur) —, Egy. fa 18, Guttman 340, Lignum Tröst 68, Malomsoky —, Neuschloss-Lichtig —, Uj Ofa 565, Rézbányai —, Szlavona —, Union d. Usines —, Zabolai —, Zenta és roskányi —, Adria —, Atlan-tic —, Levante —, Trust 140, Georgia —, Nasici 2550.

SPORT

NAC A)–NAC B).

Érdekes sportesemény fog ma délután 6 órakor lezajlani a Rhédey-kerti sporttéren. A NAC A) és B) csapata játszik tréningmérkőzést egymás ellen. Az A) csapat komplettén fog felállni, ahogy vasárnap játszik Aradon a Kinizsivel az országos bajnokságért. A B) csapat pedig a többi játékosokból alakulva, szintén a legerősebben fog felállni.

A két csapat összeállítása a következő:

A Ströck
Kajla Markovics
Csillag Kinigli I. Guru
Krausz Lövenstein Kubicek Ronay Drescher
B Jakab
Grünfeld Feczkó
Körössy Kinigli II. Kovács
Répásy Palkó Réz Grünbaum Csiri
Az érdekes mérkőzést Krüger Károly szövetségi bíró fogja vezetni.

E helyütt említjük meg, hogy a NAC csapata vasárnap reggel 5 órakor utazik át Aradra. A NAC vezetősége kéri a sportkö-zönséget, hogy minél számosabban kísérjék át a csapatot a nagy küzdelemre.

Nők a futball-pályán. Bécsből jelentik: Ma délután folyt le az Ostmark sportegylet

pályáján az első női labdarugó mérkőzé-s mintegy négyezer néző jelenlétében. A játé-ban semmi sportérték nem volt, a nézők-de a résztvevők is csupán heccnek fogt-fel a játékot. Gólt egyik félnek sem siker-rugni.

? Nibelungen?

A szent palota.

Irta Alma Johanna König.

Fordította Szántó Zsigmond.

A kiáltás visszhangzott az üres tere-ben,

Theodora felnyitotta szemeit és Jus-tinian arcába nézett. Az nem volt már fáradt, nem volt már megmeredve és a fagyos n-soly is eltűnt. Szemeiben, melyek a súly-gondok miatt álmatlan éjszakáktól vörö-s-voltak, ugyanaz a fény csillogott, mint-kor, mikor ő a koronát kívánta.

Justinian nehezen lélegzett és halla-mondotta:

— Beszélj!

Theodora kitárta karjait, mintha kard-elé tartaná mellét.

— Tudsz-e száműzetésben élni, Jus-tinian, néped, gazdagságod, biborod nélkü-l? A kötelesség ilyen gyáva elárulása u-nincs többé visszatérés! Menekülj, ahol-tudsz, a tenger vár rád! Én azonban ké-n az egek urát, ne engedje azt a napot m-érnem, amelyen nem szólítanak többé-c-szárnénak! Ha életem meghosszabbítás-nincs más eszköz, mint a menekülés, azt óhajtom, hogy ez a trón legyen di-ségteljes sríom!

És mindkét kezével görcsösen a t-ámlájába kapaszkodva, visszahanyab-szemei könnyekkel teltek meg. Halálos cs-támadt.

Ekkor kirántotta kardját Mundus és-kiáltott:

— Oh, császár! Tűrjük-e mi kato-tovább, hogy egy asszony szégyenítsen m-

Justinian levette Theodora arcáról te-tetét.

— Miután a véleményeket megla-gattuk — mondotta nyugodtan — kihir-jük: mi, Justinian, Byzanc császára, e-tároztuk, hogy Byzancban maradunk, b- legyen is ennek a városnak sorsa!

Lassan indult a trónról lefelé. Be-letérdelt Theodora elé. Könnyek futottak-kállába:

— Mindig tiszteltelek császárné — r-dotta — minden időben hű szolgád vol-De ezt sohsem felejttem [el] És eskü-s-neked, Isten szülő anyjára, lábaid eléle-szem Byzancot és melléje Hypathios f-
Theodora mosolyogva intett és ujj-
csókot dobott.

Burbo odalopódzott Theodorához-alig hallhatóan jelentette:

— Petros vár a szobádban.

LIII.

Noémi óvatosan kinyitotta a kece-deszkaajtáját. Amint az ajtó rozsdás s-csikorogtak, megjedt, azonban senki-
jött. A meleg állati kigőzölgéssel telt ís-ból kisértelt a szabadba. A kis gödy-mellyel a félelmetes órák alatt eljátszadó-kidugta fejét az ajtónyíláson, Noémi-veskédve taszította vissza, hogy az ajtó-csukhassa. Noémi körüllopdózott a nyg-e háza táján. Sötét volt és csendes. A-elégett tetőgerendák kormosan meredt-levegőbe. Hogy fázhatótt az öreg a tető-küli kamarában.

Noémi levette nyakáról a láncoc-melyen az arany Dávid-csillag volt, új-összecsukta és a küszöbre tette, mely-az öreg reggel munkába megy. Az öre-
merte az ékszer abból az időből, amil-kicsike Noémi át-átszaladt hozzá m-datolyáért és más édességekért.

(Folyt. köv.)

VIZUMOKAT

legolcsóbban és leggyorsabban
megszerez,
megbízásokat elvállal

Futárjárat mindennap Cluj—Brassó—Bucureşti.

Hirdetéseket és reklámokat az összes vidéki
lapok részére felvesz eredeti tarifális árban.

„Mercur” hirdetési iroda és
ügynökség
Str. General Mosoiu 7., a tűzoltó lakatnyával szemben.
Telefon interurbán 2-21

Hirdetmény.

A városi tanács elrendelte, hogy a Str. Coşbuc
zalárdi-ucca) kocsit a Mária királyné-tértől az
api-uccáig aszfaltburkolattal láttassék el. Eme mun-
kai vállalat biztositására folyó augusztus hó 29-én
előtti 10 órakor, a városháza tanácstermében, a vá-
ros árlejtési bizottsága zárt ajánlati nyilvános verseny-
bírálatot fog tartani.

Az ajánlatokat zárt és lepecsételt borítékban, az
árlejtés határnapján délelőtt 10 és 11 óra között kell
bizottságnál átadni. Ugyanott tartozik az ajánlattevő
ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bánt-
ozást a bizottsági elnök kezeihez lefizetni.

Ajánlatot csak a műszaki ügyosztálynál díjtala-
n beszerezhető ajánlati úrlapon lehet tenni, ahol a
munkákra vonatkozó felvilágosítások a hivatalon órák
att megtudhatók.

A munkákat a felhívástól számítandó 7 napon
ülül az az ajánlattevő megkezdeni és 30 munkanap
att befejezni köteles.

Oradea-Mare, 1924 augusztus 12.

Köszeghy József,
inginer-şef, consilier tehnic.

Engros árban árúsítjuk detail-
ban is a Nagy-
várad

**Bőröndárú
és Táskagyár**
legszebb kivitelű
bőröndjeit, beren-
dezett kazettáit és
iskolástáskákat
Str. Cuza-Voda
(Szacs-vay-u.) 18.

AVITÁSOKAT ELVÁLLALUNK

Hirdetmény.

A nagyvárad izraelita hitközség teme-
ési osztálya ezennel pályázatot hirdet a
Rulikovszky-úti temetőben rendszeresített
emetőőri állásra. Az állást f. évi november
nó 1-én kell elfoglalni.

Pályázhatnak, akik kertészethez, illetve
virápoláshoz értenek. Személyi adatok meg-
előlését, esetleg okmányokat kérünk. A
pályázatok a hitközség Prinţul Carol (Szi-
ágyi Dezső-ucca) 11. sz. alatti irodájába
egkésőbb folyó évi szeptember hó 1-ig be-
adandók. Bővebb felvilágosítást pályázni
szándékozók a hitközség irodájában nyer-
hetnek.

Nagyvárad, 1924 augusztus hó.

A nagyvárad izraelita hitközség
temetési osztálya.

Szíves figyelmébe!

Üzletünket ujonnan felszereltük
a legjobb minőségű **papíráruk**
és **írószerekkel**. Üzletkörünket
kibővítettük vonalzóintézzettel és
üzleti könyvek, valamint irodai
cikkek gyártására is berendez-
kedtünk s így ismét azon hely-
zetben vagyunk, hogy tisztelt
vevőinket a cégünkől megszok-
ott szolid elvek mellett a leg-
jutányosabban tudjuk kiszolgálni

Központi Ujságiroda

Ganz-gyártmányu legújabb 1924. évi
modelu **hengersizékeket**

minden méretben raktárunkról
eredeti gyári áron, esetleg
kedvező fizetési feltételek
mellett szállíthatunk. Teljes **mal-**
mok építését, átalakítását
vállaljuk, az összes **malmi szük-**
ségleti cikkeket raktárunkról
szállíthatjuk, hengerek rovátko-
lását, gőzgépek, motorok javítását saját
műhelyünkben végeztetjük !!!

„ECONOMIA”

Kereskedelmi és Ipari R. T. Oradea-Mare,
Piata Mihai Viteazul No. 1. Telefon 8-58, 14-56.

RESICA **ELECTROMOTOROK** LERAKATA
ÉS KÖRLETKÉPVISELETE

ROESSEMANN ÉS KÜHNEMANN RT. BUDAPEST

keskenyvágyú vasútak és sodronykötélpályák
gyárának lerakata és vezérképvisellete, valamint

KRAUSS & CO.

müncheni mozdonygyárának vezérképvisellete

KEMÉNY BÉLA

okl. mérnöknel,

NAGYVÁRAD, Ciorogariu (Úri) ucca 4.
Telefon 10-72.

Sportbundák

nagy választékban, minden
szinben 4000 leitől feljebb

MASITS szűcs,
Szent János-ucca 2. sz.

Fűszer- és csemegeüzlet veze-
tésére kaucióval rendelkező

vezetőt keres!

Cím a kiadóhivatalban

Szővet

Fonal

Gyapjuipar R. T.

Bulev. Regele Ferdinand 13.

Telefon 16-63. Távirat: FONAL

Gyári árak.

Harisnyák

Tricotárak

Turnatoria de fier şi fabrică de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot!

C. F. R. vonalakon
45 % fuvarkedvezmény

Harántgyaluk (Shaping)

Fúrógépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerék-marások 1000×400 mm-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágyak

Mindenfajta vas- és fémöntés

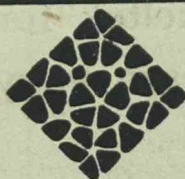
C. F. R. vonalakon
45 % fuvarkedvezmény

Kérjen árajánlatot!

Nagyvárad vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Runomi-Metallum

Lószerszámvereték és fémárúgyár
BRASOV, Vasút-ucca 37—39.

Lloyd 12

Legszebb kivitelű réz-, fém- és nikkellószerszámveretet
szállít raktárról. Elsőrendű nyeregnez minden méretben

APRÓHIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri belkiatása 3 lel, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szolg 30 lel

Legolcsóbban és
leggyorsabban

vizumoztat

a Központi Ujsá-
g-iroda. Telef. 1074

LEVELEZÉS

Női kepekre, kos-
tümökre és ruhákra
szövetek a legfino-
mabbak és legujab-
bak Rimanóczy-uccán
Kertész Reklám üz-
letében, olcsóbbak,
mint bárhol.

Váradon teljesen ismeretlen úriember oly fiatal, modern gondolkodású úriember ismerettségét keresi, kívül a mindennapi robot után egy két órát kellemes szórakozásban eltöltheti. Leveleket „Munka után édes a pihenés” jelígre a kiadóba kér. 731

ADÁS-VÉTEL

Axminster szőnyeg 4 1/2 méter hosszú 3 1/2 méter széles, teljesen jó állapotban eladó. Cím a Központi Ujságirodában.

Eladó egy férfi és női ülőhely zárdá-uccai zsidó templomban. Értekezhetni Steinschreiberné fodrász üzletében. 723

Ebédlő-szőnyeg 300x280 perzsamintájú, használt, 2000 leiért eladó. Megtekinthető d. u. 4-5 között Str. Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. I. 4.

Állást nyer

Mindenes felvétetik kis családhoz. Cím Központi Ujságirodában.

Leányok könnyű munkára azonnal felvétetnek. Transilvania-nyomda R. T. Ferdinand király körül 18.

Perfekt gép- és gyorsíró jó fizetéssel azonnali belépésre Borgida B. cégnél felvétetik. 730

Elsőrendű kályhaformázók felvétetnek, állandó munkára, jó kereset mellett. Szilágyi & Comp aradi kályhagyárában.

Kubikos talicskakészítő elsőrendű műkást keresek, Cím a kiadóban.

Faárúgyár műszaki vezetésére alkalmas egyént keresek, ki az esztorgályos munkában is jártas. Cím a kiadóban.

KÜLÖNFÉLE

Kereskedelmi végzett, 4 évi irodai gyakorlattal rendelkező fiatal munkaerő alkalmazást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas 22” jelígre a kiadóba kér. 712

Utazó az erdélyi és regáli papír- és írógép-kereskedőknél jól bevezetve állást keres. Megkeresést e lap kiadóhivatalához „Megbízható” jelígre. 732

Román órákat adna az esti órákban, szerkesztőségünk egyik tagja. Értekezni lehet a délelőtti órákban. Rimanóczy-u. 4

Aki friss tojást akar venni, menjen Hersch Lázárhoz Kert-utca 1.

Eladó házak

Szalárdi-u. Szilágyi Dezső-u. Alapi-u. 1-4 szobás beköltözhető lakással olcsón 2 részben is. Szent János-u. 29. 2 részben is Szent János-u. modern magánház beköltözhető komfortos fürdő szobás lakással 400 ezer, Uri u. Szaniszló-u. Sal Ferenc-ucca. Lukács György-u. Szacs-vai-u. Beöthy Ödön-u. Kálvária-u. 14. 4 szobás magánház olcsón Kolozsvári-u. Templom téren. Teleki-u. és a város minden utcáján van gyönyörű olcsó házaim, kedvező fizetéssel pénz befektetésre szőlők, birtokok, lakások, üzletek, bútorozott szobák. Ha házat, lakását, szőlőjét, bútorát, üzletét és bármit eladni, kiadni, cserélni akar, forduljon bizalommal hozzám, diszkréten azonnal elintézem.

WEISZ GIZI
közvetítő irodája
Nagyvárad Nyomda-u. 4.
(Szaniszló-u. sarok)

DEUTSCH

és fia futáiroda
Palace-kávéház.

**Utlevelet
vizumoztat**
az egész világra
Napi futárját!

Engross

Arany, ezüst, nicel
órák, brilliant, arany
árukból, óra furni-
túrából nagy raktár,
redki vüli ol só
árak.

Brilliántot, aranyat
bevált

HERBST

Str. Reg. Ferdinand 9.

Mindenféle

gyékényárak

u. m. piaci szatyor, kocsifakaró-gyékények, pozsonyi és molnár-, valamint mészáros-szatyorok, fürdőszobai futószőnyeggyékények bizományi lerakata **Fuchs Viktor** „EXTERNA” szállítmányozási cégnél Oradea-Mare, Deák Ferenc-utca 2. szám.

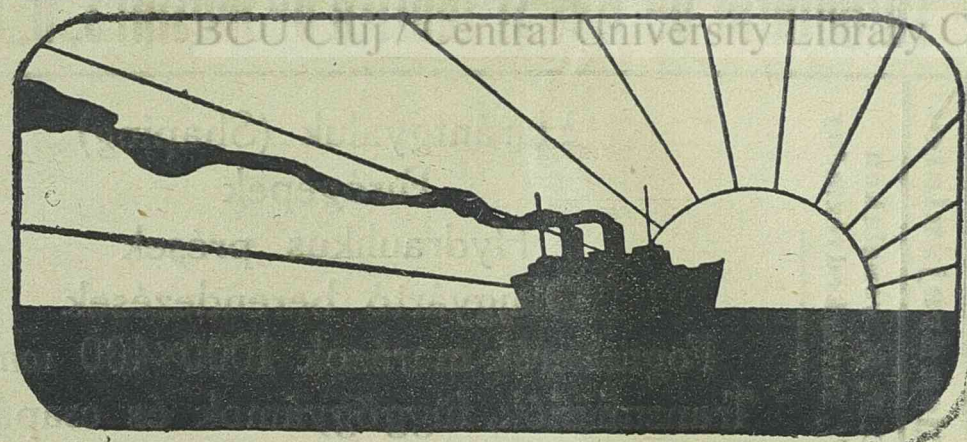
Zsák

Kötélgyár
Lugoson

Zsineg

HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Ponyva

Argentiniába vagy Braziliába

kivándorolni szándékozók figyelmébe!!!

Satu-Maren (Szatmáron) Atilla ucca
7. szám alatt (vasút-felé) irodámat
megnyitottam, hol mindenkinek díj-
mentesen felvilágosítással szolgálok.
Érdekeltek forduljanak hozzám sze-
mélyesen vagy levélben bizalommal.

AGENTURA HELLER
Satu-Mare, Atilla-u. 7. (vasút felé)

HUMANITAS Str. Alexandri 11. Telefon 19-05
Szép ház Uri-uccán eladó

LIQUEURS

Bogsza

Szallagfűrés

és gyalugép komplett felszerelve
eladó. Sztaroveszky-utca 33. sz.

Az „Építési és Telekadás-
vételi Részvénytársaság”
napi értesítője.

Intézeti helyiség: Parcul
Traján (Széchenyi-tér) 12.
Értesítési idő: d. u. 4-6-ig

Eladó ingatlanok:

Szacsvay-utcán ház át-
adó szép lakással, tágas,
szép műhellyel. — Ke-
reszt-u. 9 sz. nagy bérház
több részben is eladó. —
Kertész-u. 12-a több la-
kással, kerttel. — Calea
Victoriei 51-b (dr Lakatos-
ház) átadható lakással. —
Str. Saguna kétemeletes
bérpalota átadható uri la-
kással. — Str. Berkovits
Ferenc-u. 43 sz. ház át-
adható üzlettel, lakással,
mellette levő üres telek
külön is eladó. — Str.
Berkovits Ferenc-u. 41 erős
bérház átadó két szobás
lakással. — Str. Maghiara
5. átadó lakással. — Str.
Pável 15. alatti ház 3 la-
kással. — Várház-u. 61
számu új magánház el-
foglalható uri lakással el-
adó. — Str. Nicolae Zsiga
42 sz. ház több lakással,
akár egészben, akár ki-
sebb részben eladó. — Hel-
ta-u. 6 sz. több lakással.
— Fece u. 18 sz. ház 7
lakással, nagy fronttal. —
Velencepart nagy raktár,
szép lakás, gyári helyiség-
nek, ipartelepnek nagyon
alkalmas. — Kálvária-u.
gyönyörű villa 5 szobás
szép lakással. — Kálvária
u. 64 sz. félemeletes épü-
let több lakással. — Kál-
vária-u. 34 sz. ház 3 drb egy
szobás, egy drb két szobás
lakással, kerttel vételár 1/2
része rajta maradhat. —

Vállalatnak alkalmas la-
szoba és mellékhelyiség-
ből és egy önálló lakás-
ból kettős épület gyönyörű
berendezéssel eladó. —
egész elfoglalható. —
Lipót utca 1 alatti ház. Al-
só-Nilgesztelep 100-16 há-
8 lakással eladó. — Str.
Ciorogariu 8 darab 1 szobás
lakással, nagy mű-
hely. — Körösoldalon
Török-zugban Ötvös Mi-
kály-féle szőlő. — Ipar-
telep 1/2 emeletes tágas
nagy műhellyel, munkás-
házakkal, 2 hold kiterje-
edésben. — Templom-utca
19 sz. alatti ház 5 lakás-
sal, istállóval. — Str. Ale-
xandru bérház üzlettel
több lakással. — Várad
szőlősen 1 hold beltelek-
kel bíró lakó-ház, elfog-
lalható lakással, istállóval
eladó. — Kismagyar u.
27 sz. ház átadó lakással
— Dobrán 2 hold szőlő
5 hold erdő, 5 hold föld
2 ház 220.000 leiért eladó
— Fugyivásárhelyen 3 hold
szőlő eladó. — Tenkei já-
rásban évek óta fennálló
kitűnő fűszer- és vasüzlet
korlátlan italmérés, kávé-
ház, faraktár lakással át-
adó. — Teleki utca 9 sz.
alatti bérházban tágas
pince és raktárhelyiség bér-
beadó. — Ujvároson 2 ut-
cára nyíló emeletes bér-
palota 11 szép modern la-
kással. — Nagyszalontán
1 holdas nagy telek, új
szép lakással, irodahelyi-
séggel, színekkel, bármely
ipartelepnek alkalmas. —
Nilgesztelepen 1 szoba,
konyha (35000 lei kamat-
mentes kölcsön ellenében,
bérfizetés nélkül). Ezen-
kívül sok ház eladó. El-
adó házat vagy üzletet, ki-
helyezendő pénzt jelentse
be intézetünknek!